

FFO FFO Troms og Finnmark

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku Doaibmavádjegiid Oktasašsearvi

Helse Nord RHF
Postboks 3230
8038 BODØ
E-post: postmottak@helse-nord.no

Deres ref.: 2021/1005-7/676

Vårt saksnummer: 148/22/C
Saksbehandler: Elizaveta Amundsen
Alta 09. november 2022

Høringsvar – Regional utviklingsplan Helse Nord 2023 – 2038

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er Norges største paraplyorganisasjon for 87 små og landsdekkende medlemsorganisasjoner for kronisk syke, funksjonshemmede og deres pårørende. Organisasjoner representerer enkeltmedlemmer/individer med både synlige og usynlige form for funksjonsnedsettelse. FFO sin visjon er: et samfunn der mennesker som lever med nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom har like muligheter, også innen helsetjeneste.

FFO Troms og Finnmark takker for muligheten til å gi innspill til Regional utviklingsplan Helse Nord 2023-2038.

FFO Troms og Finnmark vil gi følgende kommentarer/innspill:

FNs bærekraftsmål

FFO Troms og Finnmark er spesielt glad for Helse Nord RHF skal være ledende i sitt arbeid med miljø og bærekraft i tråd med FNs bærekraftsmål.

Utfordringsbildet

Når det gjelder Helse Nord RHF sin beskrivelse av dagens og framtidige utfordringer, har FFO Troms og Finnmark ingen motforestillinger.

Målområdene

De foreslåtte målområdene dekker også godt bredden i det framtidige utfordringsbildet.

Fast ansettelse

Når det gjelder ansettelse av legespesialister, spesialsykepleiere og alt annet helsepersonell, må hovedregelen være at alle gis fast ansettelse.

Vi er glade for Helse Nord RHF sitt ønske om å utvikle regional plan for inkluderingsdugnad hvor 5% av alle nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV.

Utleie fra private utleiebyrå må fases helt ut.

Pasientens Helsetjeneste

I konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) som Norge har forpliktet seg til, slås det i artikkel 25 fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til den høyest oppnåelige helsestandard og at de tilbys helsetjenester som dekker det samme spekteret og holder den samme kvalitet og standard som tilbys til befolkningen generelt. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få de helsetjenester som de trenger spesielt på grunn av sin nedsatte funksjonsevne, herunder tidlig utredning og inngripen. Tjenester som gis skal begrense og forhindre ytterligere funksjonsnedsettelse. Dette gjelder også barn og eldre med funksjonsnedsettelse. Funksjonshemmede skal ikke diskrimineres på grunn av nedsatt funksjonsevne.

Opplæring av pasienter og pårørende

«Vår felles helsetjeneste» omtales med økt fokus på helsekompetanse blant pasienter, brukere og pårørende, slik at befolkningen i større grad skal kunne ta ansvar for egen sykdom.

Bedre lærings og mestringstilbud kan fremme aktiv bruker- og pårørendeinvolvering. Kunnskapsløft kan også utvide pasient og pårørendes kompetanse som vil hjelpe dem til å ta de riktige valgene.

Samhandling og samarbeid

I det andre prioriteringsområdet «Samhandling og samarbeid» beskrives det at samhandling og samarbeid innad i det enkelte helseforetak, mellom helseforetak og med kommunene vil bli enda viktigere i årene som kommer. Helsefellesskapene vil her kunne bli svært viktige.

Rehabilitering

Vi er kjent med at det blir færre og færre rehabiliteringsplasser hvert år. De med "gamle" diagnoser blir prioritert, mens de med nyoppdagede diagnoser nedprioriteres. Få rehabiliteringsplasser fører automatisk til lengere ventetid. Rehabiliteringsopphold har også blitt redusert fra ca. 4 uker til 2 uker på grunn av økonomi. Digital rehabilitering er bærekraftig, men eldre blir ofte utestengt.

Brukermedvirkning

Gode brukermedvirkningsarenaer må tas vare på og lyttes til. For at vi skal lykkes med dette kreves det sterke brukerorganisasjoner som gis gode arbeidsvilkår for å fylle forpliktelsene i de lovbestemte oppgavene. Driftstilskuddet til organisasjonene er viktig investering i så henseende og må styrkes for å ivareta ulike oppgaver innenfor feltet.

Utdannelse

FFO Troms og Finnmark vil understreke nødvendigheten av at Helse Nord RHF er en sterk pådriver for at det blir utdannet nok helsepersonell i årene framover. Godt samarbeid med kommuner og utdanningsvirksomheter om desentralisert utdanning av helsepersonell vil være helt avgjørende.

Kommunesektoren

Pleie- og omsorgstjenesten i kommunesektoren vil sannsynligvis møte enda sterkere utfordringer enn spesialisthelsetjenesten i framtiden, og Helse Nord RHF og spesialisthelsetjenesten må ikke bidra til å forsterke kommunesektoren sine utfordringer.

Utskrivning av pasienter

FFO Troms og Finnmark vil også derfor be Helse Nord RHF vurdere dagens praksis med svært tidlig utskrivning av pasienter fra sykehus. Dette skaper i dag svært krevende situasjoner for kommunene.

Somatiske sykdommer – liggedøgn

I årene framover vil den eldre del av befolkningen øke dramatisk også i Nord Norge, og mest sannsynlig vil Helse Nord RHF måtte planlegge for flere liggedøgn i sykehus og sykehusklinikker grunnet somatiske sykdommer i den voksende eldre del av befolkningen. Helse Nord RHF må tydeligere synliggjøre hvordan dette skal løses.

Omstilling

FFO Troms og Finnmark ønsker at befolkningen i Nord Norge også i framtida sikres likeverdige helsetjenester av god faglig kvalitet. Skal dette kunne skje, vil sannsynligvis en endret struktur og funksjonsdeling tvinge seg fram.

Elektive sykehus/klinikker

Og FFO Troms og Finnmark er enige med Helse Nord RHF om at elektive sykehus og klinikker kan være en del av framtidens løsning.

Slik FFO Troms og Finnmark forstår det, vil et elektivt sykehus/klinikk da bare drive med planlagte polikliniske konsultasjoner og planlagte enkle inngrep/operasjoner.

E-helse og digitale helsetilbud

E-helse og digitale helsetilbud vil også måtte brukes mye mer i årene framover. De digitale tjenestene må imidlertid gis god kvalitet også for alle mennesker med en eller annen form for funksjonsnedsettelse som eksempelvis synshemmede og hørselshemmede.

Samfunnsansvar

FFO Troms og Finnmark vil også trekke fram Helse Nord sitt samfunnsansvar som blant annet innebærer at det regionale helseforetaket både skal lytte til og samhandle med politiske myndigheter i kommuner og fylkeskommuner. Tilbakemeldinger til FFO Troms og Finnmark fra Alta og Kautokeino kommuner, som i dag har omtrent 1/3 del av befolkningen i Finnmark, er imidlertid at de ikke blir lyttet til av Helse Nord RHF.

Videreutvikling Klinikk Alta

Utallige forslag til en videreutvikling av Klinikk Alta de siste årene er ikke på noen måte blitt fulgt opp av det regionale helseforetaket selv om det både i Granavollen- og i Hurdalsplattformen er blitt stått fast at det skal skje en videreutvikling av Klinikk Alta.

I 2022 har det heller vært en nedbygging i og med at klinikkens heldøgns sengeplasser er blitt redusert fra allerede lave 14 sengeplasser til 10.

Den samiske befolkningen

Slik FFO Troms og Finnmark ser det, har Helse Nord RHF et særskilt ansvar for likeverdige tjenester til den samiske befolkningen i Nord Norge.

Det regionale helseforetaket må også bidra til at samisk kulturforståelse kommer inn i helsefagutdanningen fra starten av i alle desentraliserte utdanningsløp i Nord Norge.

Med vennlig hilsen
FFO Troms og Finnmark

Elin Mary Sabbasen
Styreleder

Elizaveta Amundsen
Fylkessekretær